

Observator van Aalst

'Vergeten straat' van Louis Paul Boon gaat vanavond in Nederlandse première.

Boon-kenner Kris Humbeek gaf dinsdagavond in Maastricht een lezing over de eigenzinnige auteur.

door Caspar Cillekens

De uitsmijter komt aan het eind van zijn lezing waarin hij de anti-utopie in Louis Paul Boons roman *Vergeten straat* analyseert. De toneelversie van *Vergeten straat* door NT Gent, die vanavond in het Maastrichtse Theater aan het Vrijthof zijn Nederlandse première heeft, cultiveert juist het utopische element.

Niet erg, zegt Boon-kenner Kris Humbeek. Je hebt het recht om het anders te doen. En trouwens: het is toch veel leuker om weer eens iets anders voorgezet te krijgen, zegt hij schertsend. Louis Paul Boon zou om zo'n opmerking zeker gegrinnikt hebben. Sterker nog: hij had hem zelf gemaakt kunnen hebben.

Kris Humbeek (Genk, 1962) neemt een grote - soms te grote - aanloop om na anderhalf uur uit te komen op de roman *Vergeten straat* van Boon uit 1944, die eind deze maand in een nieuwe versie als onderdeel van Boons *Verzameld Werk* uitkomt.

Een ding is al snel duidelijk: Humbeek, de Boon-biograaf-in-wor-ding en bezorger van diens *Verzameld Werk*, weet zoveel van Boons leven en werk dat het maar de vraag is of de biografie er op korte termijn komt.

Breed uitwaaiend schetst Humbeek voor zo'n veertig belangstellers in het Maastrichtse theater Boons leven tot pakweg 1945, het jaar waarin hij zijn utopisch experiment *Vergeten straat* publiceert.

De grote feiten zijn voor de Boon-adepten gesneden koek. Het Aalst van Boon en zijn (voor)ouders, het mysterieuze fabriekseiland Chipka waar Boon beweerde geboren te zijn. Het is een literaire waarheid. Boon fictioneerde alles, zegt zijn biograaf.

Kris Humbeek: Boon fictioneerde alles.

foto Johannes Timmermans

Humbeek schets het milieu waarin Louis Paul Boon (1912-1979) op-groeit. Lagere katholieke midden-stand. Zijn kleinburgerlijke moeder streeft haar leven lang naar status. Lowieke wil er zo snel mogelijk weg.

Twee jeugdervaringen, zo benadrukt Humbeek, doen de jonge Boon de vergankelijkheid van het leven beseffen. De dood door een Duitse kogel van een jongen in Aalst in 1915 ('O, dat was een kerf van een bot mes in dat zieltje', zou hij later schrijven) en een naakt menstruerend meisje dat hij aanschouwt als hij zich op door zijn moeder verboden terrein waagt. Was Boon gedoemd om meer te zien?

In zijn schooltijd is Boon een fla-

mingant. AVV/AVK (Alles Voor Vlaanderen, Alles Voor Kristus) staat als logo op zijn brieven. Beslis-send is de vriendschap met stadge-noot Maurice Roggeman, een link-se jongen. Boon koketteert ook met het communisme, maar is een te libertaire en anarchistische geest om zich te onderwerpen aan wat voor partijdiscipline dan ook. De enige discipline die hij zich later zal opleggen is schrijfdiscipline. Zijn eerste schrijfsels zoals *Nacht-trein* zijn expressionistisch in hun taalgebruik. Tijdens de Tweede We-reldoorlog zet hij zijn beslissende stappen op weg naar een schrijver-schap dat hem in de jaren zeventig van de vorige eeuw grote roem oplevert. Meer in Nederland trou-wens dan in Vlaanderen waar me-

nigeen Boon met zijn feminateek maar een viezenist vindt.

In *Vergeten straat*, zo analyseert Humbeek, doet Boon in roman-vorm verslag van het mislukken van een utopisch experiment. Des-tructie zit in ons allemaal, is de on-

dertoon in zijn roman. Hoofd-fi-guur is Koeli die streeft naar de per-fecte gemeenschap. Hij heeft een in-cestieuze verhouding met zijn dochter Roza. Zoals zo vaak fictio-neert Boon eigen ervaringen. Voor het meisje Roza stond een echte Roza model. Uit Aalst, uit een heel

arme wijk. En met een incest-verle-den. Louis-Paul Boon was een uitste-kend observator.

'Vergeten Straat' is vanavond en zaterdag te zien in het Theater aan het Vrijthof om 20.30 uur.